

# Sztuczna inteligencja w 2026 roku – co czeka polską edukację?

## Wprowadzenie: Kiedy przyszłość staje się teraźniejszością.

Jeszcze niedawno sztuczna inteligencja wydawała się odległą wizją z filmów science fiction. Dziś generatory obrazów potrafią umieścić naszego psa pod Wieżą Eiffła, chatboty prowadzą rozmowy jak nasi najlepsi przyjaciele, a algorytmy AI tworzą filmy nie do odróżnienia od prawdziwych nagrań.

Dla nas, nauczycieli, te zmiany nie są abstrakcją – mają bezpośredni wpływ na sposób, w jaki uczymy, a przede wszystkim na to, jak uczą się nasze dzieci i młodzież.

Jakie trendy w rozwoju sztucznej inteligencji będą kształtować edukację w nadchodzących miesiącach i latach? Jak przygotować się do zmian, które nadchodzą szybciej, niż moglibyśmy przypuszczać?

Oto sześć kluczowych trendów AI na rok 2026 i ich potencjalny wpływ na polską szkołę.

## 1. Wojna gigantów AI – OpenAI kontra Google: Co to oznacza dla edukacji?

### Rywalizacja, która kształtuje narzędzia edukacyjne.

Pod koniec 2025 roku model Gemini firmy Google zaczął zyskiwać przewagę nad systemem ChatGPT firmy OpenAI. Odpowiedź OpenAI była natychmiastowa – firma ogłosiła "kod czerwony", koncentrując wszystkie zasoby na odzyskaniu pozycji lidera.

W grudniu 2025 OpenAI wypuściło model GPT-5.2, który jest szybszy, wydajniejszy i popełnia mniej błędów, szczególnie w zadaniach naukowych i programowaniu. Jednak to dopiero początek – eksperci przewidują, że w pierwszych miesiącach 2026 roku pojawi się jeszcze potężniejszy model o kodowej nazwie "Garlic".

### Dlaczego nauczyciele powinni śledzić tę rywalizację?

Ponieważ narzędzia, z których korzystamy w edukacji – czy to ChatGPT, czy Google Gemini – stają się coraz bardziej zaawansowane. Każdy nowy model oznacza lepsze możliwości generowania materiałów dydaktycznych, bardziej precyzyjne odpowiedzi i mniejszą liczbę błędów.

### Historia z życia szkoły: Kiedy nowy model zmienił lekcję.

*Pan Marek, nauczyciel matematyki w liceum, od lat korzystał z ChatGPT do generowania zadań dla uczniów. Jednak po aktualizacji do GPT-5.2 zauważył istotną różnicę – bot nie tylko generował zadania, ale także potrafił wyjaśnić różne metody ich rozwiązywania, dostosowując poziom trudności do konkretnych uczniów.*

*Kiedy Kasia, uczennica z dysleksją obliczeniową, miała problem ze zrozumieniem równań kwadratowych, pan Marek poprosił nowy model o wygenerowanie zestawu zadań z wizualizacjami krok po kroku. Efekt przekroczył oczekiwania – Kasia po raz pierwszy zrozumiała mechanizm rozwiązywania tego typu równań.*

### Google wchodzi do gry – i ma ogromną przewagę.

Google dysponuje zasobami, o których OpenAI może tylko marzyć: miliardy danych z wyszukiwarki, własne układy AI, armia najlepszych specjalistów i gotowa baza miliarda użytkowników.

W 2026 roku Gemini będzie coraz głębiej integrowany z produktami Google, z których polscy nauczyciele korzystają na co dzień: Google Classroom, Dokumenty Google, Gmail, YouTube.

### Praktyczny wymiar dla nauczycieli:

Wyobraźmy sobie sytuację, w której podczas pracy nad wspólnym dokumentem w Google Docs, uczeń może w czasie rzeczywistym poprosić Gemini o sprawdzenie ortografii, sugestie stylistyczne lub wyjaśnienie skomplikowanego pojęcia – wszystko bez opuszczania dokumentu.

To nie science fiction. To realność roku 2026.

## 2. Chatboty jako wsparcie psychologiczne – szansa czy zagrożenie?

### Nowa rzeczywistość: Uczniowie rozmawiają z AI o emocjach

Według badań opublikowanych w "The Economist", już 25% ankietowanych przyznaje, że korzysta z chatbotów w celu uzyskania wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Wśród młodzieży ten odsetek jest jeszcze wyższy.

### **Dlaczego to się dzieje?**

- Brak dostępu do psychologów szkolnych (w polskich szkołach jeden psycholog przypada często na kilkaset uczniów),
- Poczucie anonimowości – łatwiej otworzyć się przed botem niż przed człowiekiem,
- Dostępność 24/7 – chatbot nie ma godzin pracy,
- Brak opłat – rozmowa z ChatGPT jest darmowa, podczas gdy wizyta u specjalisty kosztuje.

### **Historia z życia szkoły: Kiedy uczeń zwierzył się botowi.**

*Pani Agnieszka, wychowawczyni klasy III liceum, zauważyła, że Michał, zwykle wesoły i towarzyski uczeń, ostatnio się wycofał. Podczas rozmowy chłopak przyznał, że od kilku tygodni "rozmawia" z ChatGPT o swoich lękach związanych z maturą i wyborem studiów.*

*– To jedyne miejsce, gdzie mogę powiedzieć wszystko, co czuję, bez strachu, że ktoś mnie oceni – wyznał Michał.*

*Pani Agnieszka zareagowała mądrze: nie potępiła tej praktyki, ale zaproponowała również rozmowę z psychologiem szkolnym. Michał zgodził się, pod warunkiem że dalej będzie mógł korzystać z chatbota "jako dodatkowego wsparcia".*

### **Zagrożenia i granice AI w roli terapeuty.**

Choć chatboty mogą oferować pewną formę wsparcia emocjonalnego, niosą również istotne zagrożenia:

- **Brak kompetencji diagnostycznych** – AI nie rozpozna poważnych zaburzeń psychicznych,
- **Ryzyko błędnych porad** – chatbot może udzielić rady, która pogłębi problem,
- **Przypadki samobójstw** – media informowały o sytuacjach, w których rozmowy z AI miały tragiczny finał,
- **Brak prawdziwej empatii** – AI symuluje empatię, ale jej nie odczuwa.

### **Co mogą zrobić nauczyciele?**

1. **Rozmawiać otwarcie** – zapytać uczniów, czy korzystają z chatbotów i w jakim celu,
2. **Edukować o granicach** – wyjaśnić, czego AI nie potrafi w kontekście zdrowia psychicznego,
3. **Współpracować z rodzicami** – informować o tym zjawisku,
4. **Kierować do specjalistów** – zachęcać do korzystania z profesjonalnej pomocy psychologicznej,
5. **Nie demonizować** – traktować chatboty jako jedno z narzędzi wsparcia, nie zagrożenie.

### **Przewidywany rozwój w 2026 roku:**

OpenAI sugeruje, że wprowadzi ulepszenia w sposobie, w jaki ChatGPT obsługuje poufne rozmowy na tematy zdrowia psychicznego i medycznego. To może być ogromną korzyścią, ale wymaga od nas, nauczycieli, jeszcze większej czujności i kompetencji w obszarze zdrowia psychicznego młodzieży.

### **3. Rewolucja wideo AI – nowa era dezinformacji czy kreatywności?**

#### **Sora i era filmów generowanych przez AI**

Generator wideo Sora firmy OpenAI potrafi tworzyć oszałamiająco realistyczne filmy na podstawie krótkich opisów tekstowych. W 2026 roku można spodziewać się gwałtownego wzrostu popularności treści wideo generowanych przez AI, szczególnie w formacie pionowym (TikTok, Instagram Reels, YouTube Shorts).

## Dlaczego to istotne dla edukacji?

Ponieważ uczniowie już teraz spotykają się z filmami AI w mediach społecznościowych – często nawet nie zdając sobie z tego sprawy.

### Historia z życia szkoły: Fake news w wersji wideo.

*Na lekcji wiedzy o społeczeństwie w ósmej klasie pani Monika pokazała uczniom dwa filmy: pierwszy przedstawiał premiera Polski wygłaszającego kontrowersyjne oświadczenie, drugi – papieża Franciszka tańczącego breakdance.*

*– Który z tych filmów jest prawdziwy? – zapytała.*

*Klasa była pewna, że oba są autentyczne. Gdy nauczycielka ujawniła, że oba zostały wygenerowane przez AI, w klasie zapadła cisza.*

*To był moment przełomowy. Uczniowie zrozumieli, że w erze AI nie można ufać temu, co widzą, bez weryfikacji źródła.*

### Praktyczne zastosowania w edukacji.

Generatory wideo AI to nie tylko zagrożenie – to również ogromna szansa:

#### Pozytywne zastosowania:

- Tworzenie materiałów edukacyjnych wizualizujących skomplikowane procesy (np. fotosynteza, cykl wodny),
- Generowanie scenek historycznych do lekcji historii,
- Tworzenie animacji objaśniających zagadnienia matematyczne lub fizyczne,
- Produkcja filmów edukacyjnych bez kosztownego sprzętu,
- Ćwiczenia kreatywności – uczniowie mogą tworzyć własne krótkometrażówki.

#### Przykład zadania edukacyjnego:

*"Stwórz 10-sekundowy film AI ilustrujący wybuch Powstania Warszawskiego. Następnie napisz analizę: co w tym filmie jest historycznie poprawne, a co jest wynikiem wyobraźni AI? Jakie źródła historyczne potwierdzają lub obalają przedstawione w filmie elementy?"*

#### Przygotowanie uczniów na erę deepfake'ów

W 2026 roku media społecznościowe będą zdominowane przez filmy AI. Nasza rola jako nauczycieli to przygotować uczniów do krytycznego odbioru tych treści:

1. **Uczenie weryfikacji źródeł** – skąd pochodzi film? Kto go opublikował?
2. **Rozpoznawanie znaków AI** – sztuczne artefakty, nierealistyczne ruchy, dziwne cienie,
3. **Cross-checking** – sprawdzanie informacji w wielu źródłach,
4. **Krytyczne myślenie** – czy to, co widzę, ma sens w kontekście wiedzy, którą posiadam?

#### 4. Energia elektryczna jako czynnik ograniczający rozwój AI.

##### Ukryty koszt sztucznej inteligencji.

Centra danych zasilające modele AI zużywają ogromne ilości energii elektrycznej. Według ekspertów branżowych, główną przeszkodą w dalszym rozwoju AI nie jest technologia, lecz dostęp do wystarczającej ilości energii.

Niektóre firmy technologiczne rozważają nawet budowę lub reaktywację reaktorów jądrowych, aby zaspokoić zapotrzebowanie swoich układów AI na energię.

#### Co to oznacza dla edukacji?

W perspektywie krótkookresowej – niewiele. Ale w dłuższej perspektywie może to wpłynąć na dostępność i koszty narzędzi AI.

## **Edukacyjny wymiar problemu energetycznego AI**

To doskonała okazja do interdyscyplinarnych lekcji łączących:

- **Fizykę** – jak działają reaktory jądrowe i panele słoneczne?
- **Matematykę** – obliczanie zużycia energii, mocy, kosztów,
- **Biologię/Geografię** – wpływ centrów danych na środowisko,
- **WOS** – etyczne dylematy: czy rozwój AI jest wart kosztów środowiskowych?

### **Przykład projektu edukacyjnego:**

*"Zespół 4 uczniów ma za zadanie obliczyć, ile energii zużywa centrum danych obsługujące ChatGPT w ciągu jednego dnia. Następnie porównać to z dziennym zużyciem energii przez ich miasto/szkołę. Na koniec przygotować prezentację z rekomendacjami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju AI."*

### **Populistyczna reakcja i rachunki za prąd**

W 2026 roku można spodziewać się publicznej debaty na temat tego, czy ogromne zapotrzebowanie centrów danych na energię powoduje wzrost rachunków za prąd dla zwykłych obywateli.

To doskonały moment, aby na lekcjach WOS lub matematyki przeanalizować:

- Mechanizmy ustalania cen energii elektrycznej,
- Wpływ dużych odbiorców przemysłowych na rynek energii,
- Zrównoważony rozwój w kontekście technologii.

## **5. AI wkracza do realnego świata – samochody autonomiczne i nie tylko**

### **Od samochodów bez kierowcy do robotów w szkołach**

Samochody autonomiczne, jeszcze niedawno postrzegane jako futurystyczna nowość, w 2026 roku staną się codziennością w coraz większej liczbie miast na świecie. Firmy takie jak Waymo, Zoox czy chińscy konkurenci obsługują już dziesiątki metropolii.

### **Dlaczego nauczyciele powinni o tym wiedzieć?**

Ponieważ technologie autonomiczne będą kształtować życie naszych uczniów – od sposobu, w jaki będą się przemieszczać, po zawody, które wybiorą w przyszłości.

### **Historia z życia szkoły: Lekcja z autonomicznym pojazdem**

*Pan Jacek, nauczyciel fizyki w gdyńskim liceum, zorganizował wycieczkę do lokalnego uniwersytetu, gdzie studenci testowali prototyp autonomicznego pojazdu. Uczniowie mogli zobaczyć, jak czujniki LIDAR skanują otoczenie, jak algorytmy podejmują decyzje w czasie rzeczywistym.*

*– Myślałem, że to magia – wyznał później Kuba, uczeń klasy II. – Ale teraz rozumiem, że to tylko matematyka, fizyka i algorytmy. I że to ja mogę to robić w przyszłości.*

*Ta wycieczka zainspirowała trzech uczniów do wybrania kierunków związanych z robotyką i AI.*

### **Fizyczna AI w edukacji – co nas czeka?**

W 2026 roku możemy spodziewać się eksperymentów z:

- **Robotami asystentami** w bibliotekach szkolnych,
- **Maszynami opiekuńczymi** dla uczniów z niepełnosprawnościami,
- **Dronami edukacyjnymi** do nauki programowania i fizyki,
- **Laboratoriami z robotycznymi asystentami** pomagającymi w doświadczeniach.

## Przygotowanie uczniów do świata autonomicznych technologii

### Kompetencje, które warto rozwijać:

1. **Programowanie i algorytmika** – podstawy kodowania pojazdów autonomicznych,
2. **Etyka technologii** – dylematy moralne (np. dylemat wagonika w kontekście samochodów autonomicznych),
3. **Matematyka i fizyka** – rozumienie czujników, geometrii ruchu, prędkości,
4. **Krytyczne myślenie** – analiza zalet i zagrożeń związanych z autonomicznymi systemami.

### Przykład zadania interdyscyplinarnego:

*"Wyobraź sobie, że autonomiczny samochód zbliża się do przejścia dla pieszych. W ostatniej chwili na jezdnię wbiega dziecko. Samochód może: a) Gwałtownie zahamować (ryzyko wypadku pasażerów), b) Zjechać na chodnik (ryzyko dla innych pieszych), c) Kontynuować jazdę (ryzyko dla dziecka).*

*Jaką decyzję powinien podjąć algorytm? Napisz esej uzasadniający swoją odpowiedź z perspektywy etycznej, prawnej i technicznej."*

## 6. Nowe modele AI – większe możliwości, nowe wyzwania

### Czego możemy się spodziewać w 2026 roku?

Przewiduje się, że nowe modele AI będą miały:

- **Szersze okno kontekstowe** – zdolność do przetwarzania dłuższych tekstów (np. całych podręczników),
- **Lepsze generowanie obrazów** – jeszcze bardziej realistyczne wizualizacje,
- **Szybsze działanie** – odpowiedzi w czasie rzeczywistym,
- **Aktualniejszą wiedzę** – modele trenowane na najnowszych danych.

### Co to oznacza praktycznie dla nauczycieli?

**Szersze okno kontekstowe** pozwoli na:

- Analizę całych lektur bez dzielenia ich na fragmenty,
- Porównywanie wielu dokumentów źródłowych jednocześnie,
- Tworzenie kompleksowych materiałów dydaktycznych z jednego promptu.

**Lepsze generowanie obrazów** umożliwi:

- Tworzenie ilustracji do podręczników i kart pracy,
- Wizualizację pojęć abstrakcyjnych,
- Generowanie infografik edukacyjnych.

### Historia z życia szkoły: Kiedy AI pomogła zrozumieć literaturę

*Pani Ewa, nauczycielka języka polskiego, korzystała z AI do wygenerowania ilustracji przedstawiających kluczowe sceny z "Wesela" Wyspiańskiego. Uczniowie, którzy mieli problem z wyobrażeniem sobie symbolicznych postaci Chochoła czy Wernyhory, po raz pierwszy zobaczyli je "na własne oczy".*

*Następnie klasa przeprowadziła dyskusję: czy wygenerowane obrazy odpowiadają intencjom autora? Czy AI dobrze rozumiała symbolikę dramatu?*

*To ćwiczenie nie tylko ułatwiło zrozumienie utworu, ale także rozwinęło krytyczne myślenie i umiejętność analizy literackiej.*

## **Podsumowanie: Jak nauczyciele mogą przygotować się na 2026 rok?**

Rozwój sztucznej inteligencji w 2026 roku przyniesie zarówno ogromne możliwości, jak i istotne wyzwania. Jako nauczyciele nie możemy ignorować tych zmian – musimy je zrozumieć, zaakceptować i nauczyć się z nich korzystać.

### **Praktyczne rekomendacje dla polskich nauczycieli:**

1. **Eksperymentuj z nowymi narzędziami** – testuj zarówno ChatGPT, jak i Google Gemini,
2. **Śledź trendy** – bądź na bieżąco z rozwojem AI w edukacji,
3. **Ucz krytycznego myślenia** – to najważniejsza kompetencja w erze AI,
4. **Rozmawiaj z uczniami** – dowiedz się, jak oni korzystają z AI,
5. **Współpracuj z rodzicami** – edukuj również ich o szansach i zagrożeniach,
6. **Szkolisz się** – uczestnicz w warsztatach metodycznych z zakresu AI w edukacji,
7. **Dziel się doświadczeniami** – wymiana dobrych praktyk z innymi nauczycielami jest bezcenna,
8. **Bądź otwarty** – AI to narzędzie, które może znacząco ułatwić twoją pracę.

### **Najważniejsza zasada:**

**AI to nie konkurent nauczyciela. To narzędzie, które – gdy jest mądrze wykorzystane – może uczynić edukację bardziej efektywną, spersonalizowaną i angażującą.**

Przyszłość nie polega na tym, by uczeń konkurował z AI.

**Przyszłość polega na tym, by umiał z nią współpracować – świadomie, krytycznie i twórczo.**

### **Zachęta do działania**

Jeśli te prognozy wzbudziły twoją ciekawość lub obawy, pamiętaj: nie jesteś sam. Tysiące nauczycieli na całym świecie stają przed tymi samymi wyzwaniami.

### **Rozpocznij małymi krokami:**

- Stwórz jedną kartę pracy z pomocą AI,
- Przeprowadź jedną lekcję o weryfikacji informacji,
- Porozmawiaj z jednym uczniem o tym, jak korzysta z chatbotów.

**Rok 2026 będzie rokiem przełomu w edukacji. Bądźmy jego częścią, nie obserwatorami.**

Jakie będą twoje doświadczenia z AI w tym roku szkolnym? Podziel się nimi z nami i innymi nauczycielami!

*Dbajmy o uczniów, ale nie zapominajmy o sobie.*

**Mariusz Walak**